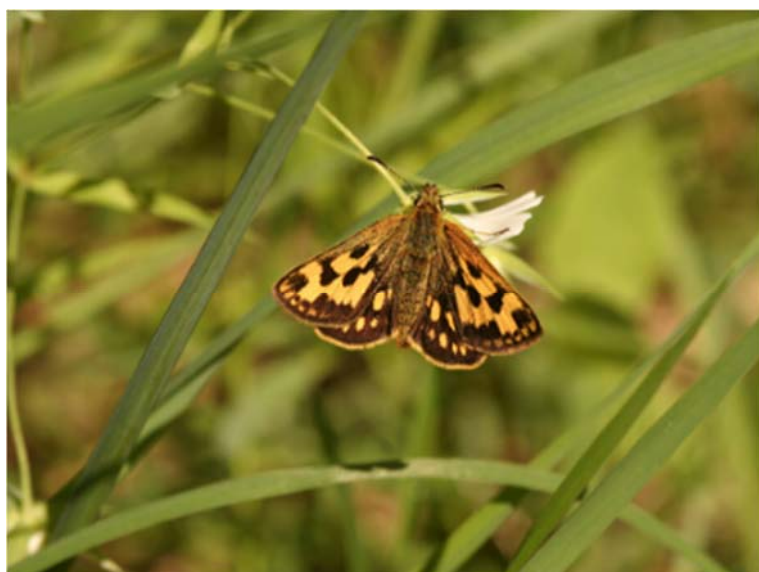

Vurdering af WWF's anbefalinger om at udvide indsamlingsforbud af dagsommerfugle i Danmark

Fagligt notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 28. august 2020 | 54

AARHUS
UNIVERSITET

DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Datablad

Fagligt notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi

Kategori: Rådgivningsnotat

Titel: Vurdering af WWF's anbefalinger om at udvide indsamlingsforbud af dagsommerfugle i Danmark

Forfattere: Jesper Erenskjold Moeslund¹ og Flemming Helsing²
Institutioner: ¹Aarhus Universitet, Institut for Bioscience & ²Ekstern konsulent

Faglig kommentering: Ole Roland Therkildsen
Kvalitetssikring, DCE: Jesper Reinholt Fredshavn

Rekvirent: Miljøstyrelsen

Bedes citeret: Moeslund, J.E. & Helsing, F. 2020. Vurdering af WWF's anbefalinger om at udvide indsamlingsforbud af dagsommerfugle i Danmark. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 5 s. - - Notat nr. 2020|54
https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020_54.pdf

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse

Foto forside: Sortplettet bredpande. Fotograf: Flemming Helsing

Sideantal: 5

I to tidligere notater fra hhv. 12. marts og 26. juni har DCE på foranledning fra Miljøstyrelsen vurderet hvilke dagsommerfuglearter et evt. kommende indsamlingsforbud kan være relevant for (Moeslund & Helsing, 2020a, Moeslund & Helsing, 2020b). På baggrund af disse og de høringssvar der er indkommet i forbindelse hermed, har Verdensnaturfonden (WWF) indgivet en række kommentarer og anbefaling om at tilføje i alt 40 arter af dagsommerfugle til listen over arter med indsamlingsforbud. Miljøstyrelsen ønsker en vurdering af om disse kommentarer giver anledning til ændringer ift. tidligere vurderinger (se de to tidligere notater).

WWF angiver i deres kommentarer en række argumenter for hvorfor de ønsker at udvide listen. Det fremhæves således at et indsamlingsforbud kan have forskellige afledte effekter fx lokalpolitiske eller i relation til formidling af naturen. DCE forholder sig alene til de faglige aspekter og berører således ikke disse afledte effekter i indeværende notat.

WWF angiver at et indsamlingsforbud bør hvile på et forsigtighedsprincip. DCE's vurderinger hviler allerede i meget høj grad på et forsigtighedsprincip. For en række af de arter, som DCE vurderer at et indsamlingsforbud kan være relevant for, skal indsamling være meget voldsom, for at det vil kunne påvirke bestandene i væsentlig grad, og de er således medtaget i DCE's vurdering netop af forsigtighedshensyn.

WWF angiver at DCE anbefaler en tidsmæssig begrænsning af et evt. indsamlingsforbud. Det må bero på en misforståelse; DCE anbefaler IKKE en tidsmæssig begrænsning af fredning, blot at den tages op til revision med jævne mellemrum for hele tiden at afspejle hvordan arterne trives i Danmark: Det er ikke fagligt meningsfuldt med et indsamlingsforbud for arter om fx 5 eller 10 år hvis de på det tidspunkt trives godt, ligesom det kan være relevant at få nye arter dækket af forbuddet hvis de trives væsentligt dårligere på det tidspunkt end de gør i dag.

WWF giver udtryk for bekymring ift. om forbuddets ordlyd er præcis nok. I nogle tilfælde kan det nedsætte ynglemulighederne, hvis et individ skades fx ved indfangning. Det er klart at et forbud har bedst effekt, hvis det dækker både drab og skader, der nedsætter individernes ynglemulighed. Imidlertid er det DCE's indtryk, at sådanne skader kun påføres yderst sjældent, og kun af folk som ikke er vant til at håndtere disse dyr, fx børn. Langt de fleste af de folk, der i dag beskæftiger sig med (indsamling af) sommerfugle, har stor erfaring og ved udmærket, hvordan man skal håndtere dyrene uden at skade dem. Særligt for undervisning og formidling er det vigtigt at dyrene kan indfanges og vises for de studerende. For en mindre del af dagsommerfuglene kan det desuden være overordentligt vanskeligt at identificere arten uden indfangning, fordi man er nødt til at kunne se karakterer på dyret som man ikke umiddelbart kan se når det flyver eller sidder. Det er DCE's anbefaling at man medtager disse aspekter, når man formulerer den endelige ordlyd.

Udover de arter, som DCE allerede har vurderet at et indsamlingsforbud kan være relevant for (se notater fra hhv. 12 marts og 26. juni 2020), anbefaler WWF at yderligere 15 arter omfattes:

Plebejus argus (Argusblåfugl)
Pyrgus armoricanus (Fransk bredpande)
Erynnis tages (Gråbåndet bredpande)
Argynnis niobe (Klitperlemorsommerfugl)

Hesperia comma (Kommabredpande)
Colias palaeno (Mosehøsommerfugl)
Boloria aquilonaris (Moseperlemorsommerfugl)
Coenonympha tullia (Moserandøje)
Proserpinus proserpina (Natlyssværmer)
Argynnis adippe (Skovperlemorsommerfugl)
Lycaena tityrus (Sort ildfugl)
Aporia crataegi (Sortåret hvidvinge)
Pyrgus malvae (Spættet bredpande)
Iphiclides podalirius (Sydeuropæisk svalehale)
Lycaena hippothoe (Violetrandet ildfugl).

På baggrund af WWF's kommentarer har DCE vurderet det faglige grundlag for at inkludere to af disse arter i et evt. kommende indsamlingsforbud. DCE's vurderinger fremgår af nedenstående tabel. Bevæggrundene for ikke at behandle resten af arterne i indeværende notat nævnes efterfølgende.

Tabel. Oversigt over de to sommerfuglearter som DCE har vurderet på baggrund af WWF's kommentarer. I kolonnen *Forklaring* gives en forklaring for DCE's anbefaling (sidste kolonne) af hvorvidt et nationalt indsamlingsforbud kan have en nævneværdig positiv effekt på artens nationale bestand.

Videnskabeligt navn	Dansk navn	Rødliste-kategori	Forklaring	Mulig positiv effekt på national bestand?
<i>Colias palaeno</i>	Mosehøsommerfugl	NA	Mosehøsommerfugl er en højnordisk art, som ikke findes i Danmark pt., men som gennem tiden har haft kortvarige ynglebestande her. Den tåler ikke de fugtige danske vintre, men kræver et mere kontinentalt klima med isvintre. Eftersom de danske vintre formodentlig blot bliver varmere og fugtigere med tiden er der ingen grund til at tro at forholdene for denne art vil bedres fremover og derfor er et indsamlingsforbud ikke relevant for denne art	Nej
<i>Iphiclides podalirius</i>	Sydeuropæisk svalehale	NA	Sydeuropæisk svalehale er en art fra Mellem- og Sydeuropa, som pt. ikke yngler i Danmark. Det er en meget karismatisk art som utvivlsomt vil være eftertragtet for samlere. Arten er – DCE bekendt – registreret i Danmark 3 gange i løbet af de seneste årtier, og den har i dag bestande i Tyskland, så der er god grund til at tro, at den kan komme til at yngle i Danmark indenfor relativt kort tid. Larven lever især på soleksponerede slåen, men kan også bruge flere andre arter som æble og kirsebær. Pga. artens krav til varme forventes det, at de store områder med slåen langs Danmarks kyster vil være uegnede som levested i starten, mens områder som fx gamle grusgrave, mergelgrave mv. med soleksponerede skrån timer med slåen nok vil være mere egnede i første omgang. I Danmark er sådanne områder temmelig fåtallige og fragmenterede, så alt i alt kan det godt være relevant med et indsamlingsforbud for denne art, for at hjælpe den i en eventuel koloniseringsfase. Generelt stiller arten ikke store krav til levestedet og derfor forventes det at relevansen for et indsamlingsforbud forsvinder med tiden.	Ja

DCE bemærker følgende til resten af arterne i anbefalingen fra WWF:

Natlyssværmer er en natsommerfugl og eftersom DCE alene er blevet bedt om vurderinger ift. dagsommerfugle er denne art ikke medtaget her eller i de foregående vurderinger. Natlyssværmer er i øvrigt beskyttet, jf. habitatdirektivet. Den må således ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, ligesom dens levesteder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Resten af arterne synes at være en del af WWF's anbefaling alene fordi de er rødlistede, og ikke fordi der er faglige begrundelser for at tage dem med. DCE bemærker, at rødlisten ikke på den måde kan anvendes blindt i forvaltningen, men altid bør følges af konkrete faglig vurderinger. Disse har DCE allerede foretaget i de to foregående notater og eftersom der ikke er kommet ny viden om disse arter, har DCE ikke yderligere kommentarer og vurderer således fortsat at der ikke er fagligt grundlag for at medtage disse.

Referencer

Moeslund, J E, Helsing, F. (2020a). *Indsamlingsforbud for danske dagsommerfugle*. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 13 s. – Notat nr. 2020 | 24

Moeslund, J E, Helsing, F. (2020b). *Vurdering og genvurdering af effekten af et indsamlingsforbud på bestemte dagsommerfuglearter*. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 6 s. – Fagligt notat nr. 2020 | 47